

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείξαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεΐ καὶ Ἐπιμηθεΐ κοσμήσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεῖα δὲ παραιεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, “Νείμαντος δέ μου”, ἔφη, “ἐπίσκεψαι.” καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμη. τοὺς δὲ ὤπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύνάμιν εἰς σωτηρίαν. Ἄ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν. ἃ δὲ ἠΐξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν. καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μὴ τι γένος αἰστωθεῖη. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννύς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω. καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὀπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεῦθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπὸρίζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας. ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν. καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλισκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

1. Να σημειώσετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις: (10 Μονάδες)

- α) Πριν τα θνητά όντα δεν γεννήθηκαν οι θεοί διότι είναι αιώνιοι και άναρχοι.
- β) Ο Επιμηθέας μοίρασε τις ικανότητες στα ζώα έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ισορροπία.
- γ) Στα ζώα μοιράστηκαν ιδιότητες όσο ακόμα βρίσκονταν μέσα στη γη.
- δ) Δεν υπήρξε πρόνοια από τον Επιμηθέα για την προστασία των ζώων από τις καιρικές μεταβολές.
- ε) Στα ζώα που τρέφονταν με ρίζες ή χορτάρι ο Επιμηθέας έδωσε μεγάλη γονιμότητα.

2. Να σχολιάσετε τη φράση: «τὰς ἐκ Διὸς ὥρας» (10 Μονάδες)

3. Με ποιους τρόπους ο Επιμηθέας προσπάθησε να εξισορροπήσει τις δυνάμεις των έμβιων όντων και να εξασφαλίσει την επιβίωση και τη διαιώνιση του είδους τους; Σε ποιον τομέα πέτυχε και σε ποιον δεν ήταν προνοητικός; (10 Μονάδες)

4. Αφού μελετήσετε το παράλληλο κείμενο από το έργο Πλάτωνος, Πρωταγόρας να απαντήσετε στο α) Για ποιο λόγο ο Πρωταγόρας επιλέγει τη μέθοδο του μύθου και β) πώς αυτή η επιλογή τεκμηριώνεται μέσα από το αρχαίο κείμενο; (10 Μονάδες)

Παράλληλο κείμενο

Αυτή τη στάση φυσικά δεν την έχει μόνο η συνέλευση της πόλης μας, αλλά και στο ιδιωτικό επίπεδο [βλέπουμε ότι] οι πιο σοφοί και οι άριστοι των πολιτών μας δεν μπορούν να μεταβιάσουν αυτή την αρετή που έχουν οι ίδιοι σε άλλους. Ο Περικλής, ας πούμε, ο πατέρας των νεαρών από δω, τους μόρφωσε καλά στα θέματα που εξαρτώνται από τους δασκάλους. Αλλά στα θέματα στα οποία ο ίδιος είναι σοφός, ούτε αυτός τους εκπαιδεύει ούτε σε άλλους έδωσε τους γιους του να τους εκπαιδεύσουν. Κι αυτοί τριγυρίζουν και βόσκουν, σαν ζώα λυμένα, όπου τύχει να συναντήσουν από μόνοι τους την αρετή. Κι αν θέλεις, δες και τον Κλεινία, τον μικρό αδελφό του Αλκιβιάδη από δω. Αυτόν τον είχε στην κηδεμονία του ο Περικλής και, φοβούμενος μήπως τον χαλάσει ο Αλκιβιάδης, τον πήρε από αυτόν και ανέθεσε στον Αρίφρονα να τον μορφώσει. Και πριν κλείσουν έξι μήνες, ο Αρίφρονας του τον έδωσε πίσω, μη ξέροντας τι να κάνει μαζί του. Και άλλους πάμπολλους έχω να σου απαριθμήσω, οι οποίοι, ενώ ήταν οι ίδιοι αγαθοί, δεν μπόρεσαν ποτέ τους να βελτιώσουν κανέναν ούτε από τους συγγενείς τους ούτε από τους ξένους. Εγώ λοιπόν, Πρωταγόρα, έχοντας υπόψη μου αυτά τα γεγονότα, δεν θεωρώ πως η αρετή είναι διδακτή. Επειδή όμως σε ακούω να το υποστηρίζεις εσύ, κάμπτομαι και πιστεύω πως κάτι θα εννοείς, αφού θεωρώ πως έχεις μεγάλη πείρα σε πολλά ζητήματα, και πολλά έχεις μάθει και πολλά επίσης έχεις ανακαλύψει μόνος σου. Αν λοιπόν μπορείς να μας αναλύσεις με τρόπο εναργέστερο γιατί η αρετή είναι διδακτή, μη μας αρνηθείς και κάνε το».

«Όχι, Σωκράτη», είπε, «δεν θα σας αρνηθώ. Αλλά, τι προτιμάς από τα δύο; Να σας το αναλύσω με έναν μύθο, όπως κάνουν οι γεροντότεροι στους νέους, ή να αναπτύξω το ζήτημα σε μια διάλεξη;» Πολλοί από αυτούς που κάθονταν κοντά είπαν αμέσως να αναπτύξει το θέμα με όποιον από τους δύο τρόπους θέλει. «Εγώ νομίζω», είπε εκείνος, «πως είναι πιο χαριτωμένο να σας πω έναν μύθο».

5. Να σημειώσετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις: (10 Μονάδες)

- α) Τόσο οι σοφιστές όσο και ο Σωκράτης αμφισβητούν τις παραδοσιακές ιδέες της εποχής.
- β) Στον διάλογο «Πρωταγόρας» ο Σωκράτης δείχνει να σέβεται περισσότερο τον σοφιστή Πρωταγόρα από τον Γοργία.
- γ) Ο Σωκράτης δημιουργούσε αντιφατικά αισθήματα στους συμπολίτες του.
- δ) Η σωκρατική επαγωγική μέθοδος είναι μία μετάβαση από το καθολικό και γενικό στο εμπειρικό και μερικό.
- ε) Ο Σωκράτης, στους πλατωνικούς διαλόγους, αποφαίνεται ο ίδιος εκ των προτέρων, παραθέτει ο ίδιος εξ αρχής κάποια θεωρία ή άποψη.

6. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε στο τετράδιο σας μία λέξη του κειμένου ετυμολογικά συγγενή: **κρασί, διαρκής, προσιτός, αφή, καταναλωτής** (10 Μονάδες)